GAZETA KRAKOWSKA

Nro 89.

z KRAKOWA DNIA 5 LISTOPADA 1828 ROKU WE ŚRODĘ.

Z Warszawy d. 27 Października.

Rocznica Urodzin J. C. M. Nayiaśnieyszey Cesarzowey Maryi Fedorowney Matki szczęśliwie Panuiącego nam Monarchy, obchodzoną były na dniu wczorayszym w stolicy Królestwa Polskiego z iak naywiększą uroczystością. Z powodu pa . iątki dnia tego, JW. Woronicz, Arcybiskup, Prymas Senator, odprawił w Kościele Metropolitalnym S. Jana w obliczu Władz Rządowych, tudzież licznie zebranego ludu solenne nabożeństwo za iak naydłuższe życie Matki sierot i nieszczęśliwych, ukochaney od ludów Monarchini. JW. Hrabia Walenty Sobolewski, Senator Woiewoda, Minister Stanu, Prezyduiący w Radzie Administracyyney Królestwa, dał świetny obiad w pałacu Namiestników Królewskich, na którym znaydowały się nayznakomitsze osoby. — Bezpłatne widowisko w Teatrze Narodowym, tudzież oświecenie miasta zakończyły uroczystość dnia tego.

ZDANIE SPRAWY

z Czynności Dyrekcyi Główney Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, od d. 20 Stycznia, do d. 20 Lipca 1828 r.

(Dokończenie.)

c) *Depozyta.*

Długiem Towarzystwa Kredytowego, są Depozyta w Dyrekcyi Główney znayduiące się, zaymuią one 9tą pozycyią długów billansu, są zaś w szczegółach następuiące:

Depozyta w skutek Artykułu 67 prawa przez Dyrekcyie Szczegółowe nadesłane:

W Listach Zastawnych zł: 6,341,300
W Kuponach — 1,268,260
W gotowiznie — 381,882

— — 7,991,442 gr: 3

Opłata na amortyzacyią przez właścicieli Dóbr, którzy ieszcze pożyczki nie uzyskali, złożone w gotowiznie . . . . . . zł: 315,228 — 22

Kaucyie Officyalistów, tychże składka na emeryturę, i różne depozyta w Listach Zastawnych

zł: 159,400 gr: —
W Kuponach — 37,142 — —
W gotowiznie — 48,028 — 6

— — 244,570 — 6

Depozyta niemaiące pieniężney wartości, to iest: Listy Zastawne i Kupony umorzone, do spalenia przygotowane . . . zł: 3.851.858 — 1

Ogółem zł: 12,403,199 gr. 1

Gdy depozyta powinny bydź nietknięte, przeto całkowicie w tey samey ilości Listów Zastawnych, Kuponów i gotowizny, w Kassie Dyrekcyi Głòwney są zamieszczone i istotnie tam znayduią się.

d) *Fundusze nadzwyczayne.*

Do wykazanych w poprzedniem Zdaniu Sprawy tego rodzaiu funduszow, w summie zł: 28,349 gr. 22

Przybyło w półroczu upłynionem:

a) Z opłat od występuiących z Towarzystwa zł: 1506 gr. 10

b) z Kar exekucyynych . . . zł: 22,896 — 14

Z ułomków groszowych przy podziale raty na Dobra szczególne i t. p. . . zł: 12 — 11

— — 23,416 — 5

Ogółem zł: 52,765 gr: 27

Fundusze te przeznaczone są na pokrycie przypadkowych strat Towarzystwa, których, gdy dotąd nie było, stanowią one istotny Towarzystwa maiątek, znayduiący się w Dyrekcyiach Szczegòłowych (w pozycyi 6tey debet) . . . . . zł: 12,761 gr: 19

W Kassie Dyrekcyi Główney (z pozycyi 7 debet) zł: 40,004 — 8

Ogółem iak wyżey zł: 52,765 gr: 27

Pomiędzy długami Towarzystwa, zamieszczona iest ta summa (pozycya 7ma credit), iako saldo zrównania summy bilansowey. Rozporządzenie tym funduszem, należy do Komitetu Towarzystwa, co zapewne po zatwierdzeniu przez Rząd wkrótce spodziewaney Instrukcyi niebawnie nastąpi.

Rachunkowość Dyrekcyi Głòwney, znaczne teraz ułatwienie znalazła, przez zaprowadzenie w Dyrekcyiach Szczegółowych nowych Xiąg na zasadach rachunkowości podwóyney. — Ważną tę czynność rozpoczął w poprzedniem, a ukończył w upłynionem półroczu, Radca Tomasz Hrabia Łubieński, ktoremu za tę rzetelną przysługę, winna iest Dyrekcyia Głòwna szczere oświadczyć podziękowanie. — Przyiemnie iest dla Dyrekcyi Głòwney, iż sposob wskazany prowadzenia rachunków, Dyrekcyie Szczegòłowe z wszelką załatwiaią dokładnością. Zdolny on iest wytrzymać wszelką probę, pod względem dokładności Kontrolli i możności udzielenia w każdym momencie obiaśnień, iakie stosownie do położenia rzeczy żądane bydź mogą. Lecz iak wszędzie, potrzeba i tu usilney pracy i pilności. W tey mierze oddać winna Dyrekcyia Główna należną pochwałę Urzędnikom Biora swego, szczególniey Panu Laśkiewiczowi, Buchhalterowi, który od zawiązania się Towarzystwa Kredytowego powołany do prowadzenia rachunków Dyrekcyi Głòwney, nayważnieysze czynności sam ułatwiał, z przykładną gorliwością i zupełnem dla powołania swego poświęceniem się. Miło iest Dyrekcyi Głòwney, iż w dowód zasług i zdolności swoich powołany został na Naczelnego Buchhaltera Banku Polskiego.

Z rzetelnym żalem donosi Dyrekcyia Głowna Komitetom, że utraca z pośród siebie sześciu Członków, którzy na skutek prawa w Artykule 100 pierwszą uskuteczniaiąc zmianę, z Urzędowania wychodzą. W należnym hołdzie sprawiedliwości, chętnie wyznaie Dyrekcyia, że zacnych tych Członków gruntowne światło, prawdziwa gorliwość, i trafne zdolności swoich użycie, dało skuteczną pomoc do wzniesienia, z rysów prawem oznaczonych, budowy zamierzonego dzieła,

trwale i pożytecznie. — Rząd pieczołowicie oceniaiąc przymioty, pracę i zasługi, powołał już niektórych do znakomitych i ważnych urzędów. Dla Dyrekcyi posostały przykłady wzorowego ich postępowania i żywe uczucia szczególnego dla nich szacunku.

Dwa lata minęły trudney pracy, czwarte to Zdanie Sprawy oddaiąc Dyrekcyia Główna pod rozbiór Komitetów, nie śmie cieszyć się, ani skutkami prac swoich, ani nawet głosem opinii publiczney, któryby za nią przemawiał, dopóki Władze prawem wskazane nie wyrzekną, że spełniła zamiary instytucyi, że odpowiedziała powołaniu swoiemu i zaufaniu Stowarzyszonych, zgoła że wypełniła swoię powinność.

Kilka słów o ziaździe uczonych, odbytym w Berlinie w miesiącu Wrześniu r. b.

Pisma publiczne tak kraiowe iak zagraniczne, umieściły wiele szczegółów o ziazdzie uczonych Badaczów i Medyków, odbytym w Berlinie; nie będzie, mniemam, iednakże od rzeczy, przytorzyć tu o nim ieszcze niektóre okoliczności. Ziazd ten liczył w ogóle 464 uczonych, którzy się z różnych kraiów Europy zgromadzili, był więc naylicznieyszy z wszystkich 7miu dotąd odbytych; a trwał (ściśle biorąc) przez dni 10. W tym czasie odbyło 6 publicznych posiedzeń, które się przez 6 po sobie następuiących dni od 10tey rano do 2giey godziny z południa ciągnęły. Dzień 7 poświęcono na zwiedzenie osobliwości w Potsdamie, a mianowicie menażeryi Królewskiey na Pawiey Wyspie. Reszta dni równie iak poranki wszystkich 10ciu, trawiono w Muzeach zbiorów naukowych i gabinetach osobliwości w Berlinie, do których członkowie zgromadzenia za okazaniem zielonego biletu, którym każdy był opatrzony, z naywiększą uprzeymością byli wpuszczani. Oprócz trzech wieczorów poświęconych zabawie koleyno u PP. Humboldta, Rusta i Lichtensteyna, wszystkie inne użyliśmy na prywatne naukowe posiedzenia, w których do kilku oddzielnych salonów każdy przedmiot naukowy wyłącznie swoich zwabiał czcicieli, i tak w iedney sali Zoologowie udzielali się Zoologom, w 2giey radzili Botanicy, w 3ciey Mineralogowie i t. d. W 6ciu wyżey wzmiankowanych publicznych posiedzeniach około 40 rozpraw w rożnych przedmiotach z nauk przyrodzonych i lekarskich porządkiem zapisów swoich członkowie odczytali; więcey zaś niż drugie tyle dla braku czasu odroczonych zostało. Lubo między odczytanemi większa część rozpraw odznaczała się ważnemi nowemi postrzeżeniami, granice zamierzonego artykułu o tych iedynie wspomnieć mi dozwalaią, którzy na szczególnieyszą uwagę zasługuią. Pierwszym z tych iest Professor Henschel z Wrocławia, który w obszerney swoiey dyssertacyi, ułożoney w skutku własnych 7mioletnich doświadczeń, starał się dowieść, że do płodności kwiatu pręciki pyłkowe, a tem samem i ich pyłek, nie koniecznie są potrzebne. Wymienienie roślin, z któremi w tym względzie czynił doświadczenia kastruiąc ich kwiaty, kazał wydrukować i rozdał między członków zgromadzenia. Spis ten drobnym i ścisłym drukiem wynosi duże półarkusza. Drugim iest Radca nadworny Professor Schulz z Fryburga, który z kilkonastoletnich postrzeżeń czyuionych na 30 żyiących psach, którym śledzionę wyiął, widocznie dowodził, że ten organ w doyrzałem zwierzęciu nietylko nie iest koniecznie potrzebnym do życia, ale owszem iako łatwo skażeniu podlegaiący, nayczęściey (mianowicie w ludziach) wielce bywa uciążliwy, bo staie się przyczyną tych cierpień, które śledzionnictwem nazywamy. Okazawszy przy tem ła-

)8(

twość wydobycia śledziony i leczenia operowanych, równie ważnością przedmiotu iak szczególniey pięknem przedstawieniem rzeczy, wzbudził powszechne zadowolenie. Wspomnieć także wypada, iż Oersted z Kopenhagi, Berzelius z Sztokolmu, i Oken z Monachium, wystąpiwszy bez żadnego pisma na mównicę, w przedstawianiu postrzeżeń swoich, niepospolitey wymowy dali dowody. Nie mogę nakoniec pominąć Professora Reinwardta z Leidy; szanowny ten starzec z podróży swoiey odbytey do wysp wschodnio-południowych dał nam obraz buyności wegetacyi na wyspie Jawie w tak żywych i czaruiących kolorach, iż zdawało się, że przeniesieni wraz z nim na tamtę część ziemi, przedzieraiąc się przez nadzwyczayne bluszczem poplątane lasy, postępuiemy aż na wierzchołki naywyższych gór tamteyszych, i widziemy to, co nam nad wiek iego ognista wymowa tak dzielnie malowała. Wartałoby także dać obszernieyszą wiadomość o pięknym medalu, który z okoliczności tego ziazdu był bity; lecz tę odkładam do dalszego czasu.

W Warszawie d. 22 Października 1828 r.

Dr. *Jarocki.*

Kurs Listów Zastawnych.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Za Sto złotych w Listach Zastawnych

Żądano	zł: 86 gr. 22½
Płacono	— 86 — 10

W Warszawie dnia 28 Października 1828 r.

Schaber S. G.

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za korzec Żyta zł: od 11 i pół do 13.— Pszenicy od 24 do 38. — Jęczmienia od 8 do 10. — Owsa od 5 i pół do 6 i pół. — Siana furę iednokonną od 12 do 21; parokonną od 24 do 28. — Słomy furę od 5 i pół do 7 i pół.

Z Petersburga d. 30 Września D. K.
(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Przez Ukaz pod dniem 20 Sierpnia, datowany w Odessie, N. Cesarz Jegomość raczył mianować Rzeczywistego Radcę Stanu A. Daszkowa, członkiem głównego zarządu cenzury w Departamencie spraw zagranicznych.

Summy złotem i srebrem, otrzymane z Persyi na wynagrodzenie kosztów ostatniey woyny, przybywaią teraz do tuteyszey stolicy. Między pieniądzmi złotemi, znayduią się medale nadzwyczayney wielkości i ciężaru; ciekawe szczegóły w tey mierze, będą udzielone publiczności. Rząd przedięweźmie zapewne środki do zachowania exemplarzy każdego z tych medalów.

Dnia wczorayszego z warsztatów Ochteńskich spuszczone zostały: okręt Arsis 74rodziałowy, budowany przez P. Stoke, Pułkownika inżenierów budownictwa okrętowego, i przyłączony do ośmnastego ekwipażu liniiowego. Dowódcą iego mianowany Kapitan 1wszey rangi Uszyński; takoż fregata Nadzieia, przyłączona do korpusu kadeckiego morskiego.

Z *Odessy d.* (22) 10 *Października.*
(Z Dziennika Odeskiego.)

N. Cesarz Jmć przybył onegday do Odessy w pożądanem zdrowiu na okręcie liniiowym Imperatorowa Maryia. Cesarz Jmć wysiadłszy na ląd, udał się w kilka godzin potem w dalszą podróż do Petersburga. Jenerał Adjutant Benkendorf i Jenerał Adlerberg towarzyszą Cesarzowi Jmci.

Okręt Imperatorowa Maryia odbył żeglugę tutay z Warny w dniach 7, z powodu wiatrów przeciwnych, które tak były gwałtowne w dniu 4 Października, że wszystkie

maszty zostały mocno uszkodzone. Na okręcie tym przybyli tutay Vicekanclerz Hr. Nesselrode, Xiążę Trubeckoy i Hr. Orłow, Jenerałowie Adjutanci Cesarza Jmci, Hr. Stanisław Potocki Wielki Mistrz obrzędów Dworu Cesarskiego, Hr. de Nostitz, Jenerał Porucznik w służbie Króla Jmci Pruskiego.

Przed odiazdem z Warny Cesarz Jmć przesłał Hrabiemu Worońcow reskrypt następuiący:

Hrabio Michale Semenowiczu! Oddawszy należną daninę chwale i wdzięczności Bogu, który wspiera słuszną sprawę i który uwieńczył nową pomyślnością oręż Rossyyski, chcę uświetnić pamięć moiego dostoynego poprzednika, który utracił wszystko razem zwycięztwo i życie, oprócz sławy, pod murami tey samey Warny, którąśmy teraz upokorzyli. Tu poległ, walcząc pod znakiem Chrystusa, nieustraszony syn Jagiellonów, Władysław Król Polski. Niewiadome iest mieysce gdzie zwłoki iego spoczywaią; lecz chcę aby w stolicy samey Polski wzniesiony był pomnik w sposobie onegoż godnym. Przeznaczam na to, dwanaście dział Tureckich, z liczby tych, któreśmy znaleźli w Warnie; daruię ie miastu Warszawie, i poruczam Wam, abyście ie niezwłocznie tamże odesłali. Działa te, stósownie do rozkazu Jego Cesarzowiczowskiey Mości umieszczone będą, w mieyscu do tego nayprzyzwoitszem, ku czci bohatera i walecznych woiowników Rossyyskich, których zwycięztwo pomściło się iego śmierci. Poruczaiąc Wam wykonanie moiey woli zostawam ku Wam na zawsze życzliwym.

(podpisano) MIKOŁAY.

Działa przeznaczone na pomnik Królowi Władysławowi, są iuż wybrane i będą niebawem wyprawione do Warszawy.

Dnia wczorayszego, odśpiewane zostało w Kościele Katedralnym naszego miasta *Te Deum* na podziękowanie Bogu za wzięcie Warny, Akhalcyka i Akcura. Władze cywilne i woyskowe znaydowały się na tym obrzędzie.

Jussuf Basza, iеden z dowodców twierdzy Warny przybył tutay na pokładzie fregaty Rafael, i wysiadł do mieszkania dla niego przygotowanego.

Hrabia de Blome, Poseł nadzwyczayny Króla Jmci Duńskiego wyiechał dnia wczorayszego do Petersburga.

Z Tyflis d. 12 Września D. K.

Rzeczywisty Radca Stanu Griboiedow, nadzwyczayny Poseł i pełnomocnik N. Cesarza Jmci Rossyyskiego przy Szachu Perskim, zatrzymany czas nieiaki chorobą w tem mieście, po wyzdrowieniu, udał się w dalszą drogę dnia 9 b. m.

Z Erywanu d. 29 Sierpnia D. K.

Oddział woyska pod dowództwem Jenerała Majora Xięcia Czawczewadze, odebrawszy polecenie opanowania twierdzy Bażązet, podstąpił pod nią dnia 27 Sierpnia, przebywszy ciężki pochód przez góry Agadonig. W pochodzie tym spotkał jazdę nieprzyiacielską, którą artylleryia nasza odparła do twierdzy. Nazaiutrz, pomimo tęgiego ognia nieprzyiaciół, woyska nasze rzuciły się na wały, a dowódca dwubuńczuczny Basza Elul, widząc niepodobieństwo dłuższego oporu, pośpieszył z poddaniem się zwycięzcy.

Z Achalcyku d. 17 Sierpnia D. K.

Jenerał Adjutant, Jenerał piechoty Hrabia Paszkiewicz-Erywański mianował Jenerała Majora Xiążęcia Bebutowa, naczelnikiem Baszostwa Achalcyk, a Podpułkownika

Dreschern, z Krymskiego pułku piechoty, kommendantem tegoż miasta, którego osadę składaią pułk piechoty Szyrwański i dwie kompaniie pułku Kozaków Dońskich Sergiewa.

Z Paryża d. 19 Października.

Hr. Reinhard, Poseł nasz przy Seymie Związku Niemieckiego, przybywszy tu z Frankfortu miał dnia 16 b. m. posłuchanie u Króla. Dziś prezydował J. K. M. w radzie Ministrów, i odbył przegląd woyska na równinie Issy, które składało się z dwóch dywizyy piechoty i iedney jazdy.

P. Ravez otrzymać wkrótce ma godność parowską.

Dnia 17 b. m. w wieczór nadeszły tu doniesienia od Jenerała Maison z Morei. Większa część dywizyi obozowała pod Navarino. Woysko Egipskie ustępuie ciągle, co ułatwia pożyczanie Ibrahimowi przewozowych okrętów. Przybyła iuż brygada Jenerała Schneidera; okropna iednak burza oddzieliła od 2giey eskadry kilkanaście statków, i nie przybyły ieszcze przed Petalidę. Podczas rzeczoney burzy rozbiły się dwa przewozowe statki; na iednym z nich znaydował się oddział piechoty, a na drugim 18 strzelców z 3go pułku, 10 woźniców i 20 koni. Ludzi wyratowano, ale konie i większa część rzeczy utonęły.

Rozporządzeniem Królewskiem z dnia 12 Października r. b. nakazane iest zaprowadzenie na wyspach Martynice i Gwadalupie ustawy kryminalney.

Siła morska, którą Angliia w tey chwili na morzu Środziemnem posiada, liczy 700 dział. Nasze zaś w Tulońskim porcie stoiące woienne okręty, oprócz wysłanych iuż do Lewantu i Algieru, posiadaią 708 dział.

— Dnia 20. —

Listy z Morei pod dniem 2 b. m. donoszą, że w dniu tym Ibrahim Basza z resztą swoiego woyska odpłynął, wyiąwszy 1200 ludzi, których stósownie do umowy Alexandryyskiey w Koron, Modon i Navarino zostawił. Jenerał Maison postanowił zamknąć nazaiutrz ostatnią twierdzę. — Telegraficzne doniesienie pod dniem 19 b. m. z Tulonu opiewa, że okręt Cybela, który dnia 6 z Navarino odpłynął, przybył tu z pismami. Viceadmirał de Rigny potwierdza w swem piśmie odciągnienie samego Ibrahima, który po wyprawieniu woyska swoiego z 20,000 głów i 1000 koni złożonego, dnia 4 b. m. wsiadł na okręt, i że twierdze będą do poddania się wezwane. Wyprawa pod rozkazami Jenerała Schneider wyszła przeciw Patras. — Dawnieysze doniesienia z Morei opisuią iak następuie Ibrahima Baszę: "Iest małego wzrostu, dobrey tuszy, ale bystrego wzroku. Turban iego iest prosty, a broda czerwona. Przenikliwość iego wprawiła nas w zadziwienie: naytrudnieysze sprawy ułatwiał z niezwyzwyczayną zręcznością. Jest odważny i przebiegły: mówi tylko ięzykiem Arabskim, i po umówieniu głównych punktów, rzekł, iż woli raczey z Francuzami bawić się i pić, niżeli wdawać się w szczegóły. Jakoż tak uczynił, i dodał, iż przenosi Wino Szampańskie nad Burguńskie." — Na tey naradzie ustanowionem zostało: że Ibrahim wyciągnie swe woyska z twierdz, ale zostawi w każdey 400 Turków, którzy na 3 do 4 miesięcy muszą muszą bydź w żywność opatrzonemi. Gdy oddalał się Ibrahim uściskał ręce Jenerałów, a reszcie obecnych grzecznie się ukłonił. Dnia 15go wyruszyła iedna brygada z obozu pod Petalidy i stanęła pod Navarino. Od dnia 20 opuścił się wielki deszcz, furażowanie iest tru-

dne i konie nie żyią iak tylko sianem, gdyż okolica iest na około spustoszona.

Hr. Laferronays powrócił tu z kąpieli Karlsbadzkich i poiutrze obeymie swóy urząd Ministra spraw zagranicznych.

Monitor umieścił następuiący artykuł z Gazety Londyńskiey *Globe*: "Postępowanie Francuzów podczas publicznych obiadów, bardzo przeciwnem iest temu, cośmy widzieli niedawno podczas takichże obiadów w Anglii i Irlandyi. Gdy klub Brunświcki pił zdrowie: niech żyie Supremacyia protestancka i niech giną przychylaiący się do tolerancyi, Francuzi podczas takiegoż obiadu spełnili zdrowie wolności religiyney bez różnicy wyznania. Na innym obiedzie obieraczów departamentu Niższego renu, po zdrowiach Króla i iego Rodziny, spełniono następuiące: Religiyney wolności! tego nayszlachetnieyszego dobra oświeconego ludu i koniecznego wypadku polityczney wolności! Oby uświęcona przez naszą konstytucyią, coraz bardziey wpływała na nasze obyczaie i ustawy, i oby Francyia, która po długich czasach uznała swoie błędy i do nich się przyznała, posłużyła za wzór cywilizowanemu światu!,,

Do portów la Manche nadeszło wiele zagranicznego zboża. Do Hawru w ostatnich 4ch dniach do 300 statków z żytem z morza Baltyckiego i północnych portów, a od 14 do 16 b. m. do Dunkierki nadeszło z Gdańska 7 statków z żytem. List z Hawru pod dniem 18 Października donosi daley: że w przeciągu 3ch miesięcy nadeszło do tameczniego portu i Rouen do 200 statków ze zbożem.

Z Florencyi d. 14 Października.

Wczoray w wieczór przybył tu J. K. Wysokość Następca tronu Pruskiego w dobrem zdrowiu, i zaraz po przybyciu odwiedził Ich Ces. Wysokości Wielkiego Xięcia i Wielką Xiężnę. Zabawi tu do 18 b. m. potem uda się w dalszą podróż do Rzymu i Neapolu.

Z Rzymu d. 11 Października.

Onegday przybył tu nadzwyczayny Poseł N. Króla Jmci Francuzkiego przy Stolicy S. Vicehrabia Chateaubriand.

Dnia 6 przybyła do Ankony z Navarino fregata Rossyyska Grymetska o 24 działach i przywiozła Jenerała Adjutanta, który wiezie pisma do N. Cesarza Jmci Rossyi.

Z Madrytu d. 10 Października.

Z ochotników Królewskich wyruszył ztąd dnia 1 b. m. na obchód rocznicy oswobodzenia Króla pierwszy bataliion piechoty i 2 szwadrony jazdy z dwiema działami do Eskurial i pozdrowiły Monarchę zwykłemi wystrzałami.

W ostatnich dniach Poseł Francuzki miał długie u Króla posłuchanie, przy którym obecny był Minister spraw zagranicznych. Po ukończonem posłuchaniu pobiegł zaraz goniec z pismem do Lizbony.

Minister sprawiedliwości P. Calomarde żeni się z niegdy Włoską śpiewaczką, a teraz wdową po Xięciu Fuentes. Ma on złożyć Ministerstwo i starać się o urząd Prezesa rady Kastyliyskiey.

W Kadyxie miano zatrważaiące doniesienia o chorobie w Gibraltarze, która rozszerzać się ma aż ku granicy Portugalskiey.

Przed 8 dniami przybył tu Poseł Marokański i był iuż w Eskurial. Słychać, iż poselstwo iego tycze się zakupu predydentstw w Melilla i Alhucemas, które Hiszpanii nic nie czynią, owszem wiele ią utrzymanie ich kosztuie.

Stany Nawarry trudnią się ułożeniem nadgranicznego systematu celnego.

Sędzia nadworny Cavia skazał onegday na wygnanie z miasta Szkota Keene, który podczas woyny o niepodległość wielkie Hiszpanii uczynił usługi i na pułkownika wyniesiony został. Ale przed 8 laty prosił Infanta Franciszka, aby nakłonił Króla do przyięcia konstytucyi, za co długo w więzieniu siedział. Teraz zaś powrócił tu niedawno z Paryża.

Rada Kastyliyska prosiła Króla, aby zakazał w Hiszpanii nową Bajońską Gazetę.

W prowincyiach Walencyi, Murcyi i Sewilli snuie się mnóstwo rozboyniczych band, które nawet woyskowego Francuzkiego Intendenta nie szanowały.

Z Lizbony d. 4 Października.

Don Miguel zachowuiąc dawny zwyczay Królów Portugalskich poiechał do Mafra, dla złożenia S. Franciszkowi de Assissi swey ofiary.

Margr. Chaves otrzymał komanderski krzyż Chrystusa.

Gdy wypchnięto z woyska wszystkich officerów, urzędników, &c. o których sądzono, iż są przychylnemi Don Pedro, przyszła teraz koley na urzędników cywilnych, i od kilkunastu dni zapełniana iest Gazeta dworska imionami oddalonych i na ich mieysce mianowanych.

Przeznaczona przeciw Terceira wyprawa, nad którey uzbroieniem oddawna pracowano, iest iuż gotowa, i zapewne za kilka dni odpłynie.

Vicehrabia Canellas, który przybył tu w przeszłym tygodniu z Madrytu, przywieść miał listy do owdowiałey Królowey od iey córek, w których usiłuią nakłonić swą matkę do zezwolenia na zaślubienie Don Miguela z Donna Maryią, którego niektóre Gabinety pragną.

Wielu Brazyliianom, których miano w podeyrzeniu, nakazał rząd opuścić Portugalliią, i zabieraią się do odpłynienia na Francuzkim okręcie do Rio-Janeiro.

Trzey w Brazyliskiey służbie będący Angielscy officerowie zmierzyli niedawno głębokość wody pod Faro i Othao pod brzegami Algarbii. Dowódcy tych twierdz zostali oddalonemi, że dopuścili tego na pozor nieprzyiacielskiego działania.

Z Londynu d. 18 Października.

Hr. Lebzeltern przybył tu z pismami z Wiednia.

Młoda Królowa Portugalska przeiechała się wczoray do Laleham, wieyskiego mieszkania Lorda Lucas. Sprawuiący interessa Brazylii przy Dworze Francuzkim, Kawaler da Cunha, przybył tu z Paryża dla powitania tey Królowey.

W południowey Irlandyi panuie zupełna spokoyność, ale w północney zachodzą zaburzenia, przeciw którem nakoniec przedsięwziął rząd mocne kroki. Posłał tam 10 dział i 87 pułk woyska.

Ogrod Zoologicznego towarzystwa na Regent Park, który niedawno młoda Królowa Portugalska odwiedziła, iest teraz mieyscem schadzki pieszo idących, w powozach i konno iadących z Londynu. Wszystko co się nazywa pięknością, modą i bogactwem widzieć tam można, i ostatnią razą tak wielki był natłok, iż w iednem z wniyść zebrano za wchodowe bilety 66. Fs. Pomiędzy gośćmi znaydował się także 96letni Admirał Hunter, który przybył tam z przyiacielem piechotą i obeyrzawszy wszystkie zwierzęta, powrócił znowu piechotą do swoiego domu w ulicy Dorset na obiad.

Cena złota podniosła się tu wczoray znacznie.

DODATEK DO Nro 89. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 5 LISTOPADA 1828 ROKU WE SRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Reaumira.

Dzień godzina		Barometr z reduk: na O° r.	Therm: czyli stop. zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Listop:		cali lin:	stopnie	stop:			
god:	7	27 6, 268	— 4. 4	93	żaden	Chmury	
	12	„ 6, 196	+ 2. 4	75	Połn: Za. słaby	Pochmurno	
1.	3	„ 6, 321	+ 2. 4	83	Zachodni słaby	„ „	
	9	„ 6, 916	+ 1 3	91	„ „	„ „	
	7	27 8, 108	+ 1. 3	92	Zachodni słaby	Pochmurno	o g. 7 1/2 śnieg.
2.	12	„ 8, 346	+ 4. 0	82	„ średni	Chmury	
	3	„ 8, 065	+ 3. 6	72	„ słaby	„ „	
	9	„ 8, 010	— 0. 3	89	„ „	Pogoda z chmur:	
	7	27 8, 360	+ 2. 0	95	Połn: Za. słaby	Pochmurno	
3.	12	„ 9. 001	+ 4. 6	90	„ „	„ „	Deszcz.
	3	„ 9, 291	+ 5. 0	84	Zachodni słaby	„ „	
	9	„ 10, 482	+ 2. 0	92	Połud: Ws. średni	„ „	

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

— *Z Krakowa.* —

Wyciąg Obserwacyi Meteorologicznych z Miesiąca Października 1828 *r.*

Naywyższy stan Barom: d. 28 . 28" 0.'''380
Nayniższy . . d. 15 . 27 0. 699
Średni 27 7. 136

Naywiększe ciepło d. 1 + 18.° 4
Naymnieysze d. 30 — 4. 8
Średnie . . . + 6. 805

Naywiększa wilgoć d. 22 . 96
Naymnieysza d. 1 . . 67
Średnia 86. 4

Dni pogodnych 4. Pogodnych z chmurami 3. Pochmurnych 24. Mgły 8. Grzmotów 2. Deszczów 14. Grad 1. Śniegów 4. Wichrów 7. Wiatr panujący zach: i wsch.

W Krakowie dnia 1 Listopada 1828 r.

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

Podziękowanie Publiczne.

Pozbawiona prawie nadziei w odzyskaniu zdrowia, gdy tylokrotne usiłowania w dwuletniem cierpieniu bezskutecznemi były; oświadczam publicznie, nayczulsze dzięki W. Józefowi Jakubowskiemu Doktorowi Medycyny, którego gruntowna nauka i gorliwa staranność, potrafiły mię w krótkim czasie z tak długiey i niebezpieczney wyprowadzić choroby. — Przyym szanowny Mężu zapewnienie, iż wdzięczność za twe nieocenione trudy, pozostanie dozgonną.

Joanna Hr. *Ledóchowska.*

Z Berlina d. 19 *Października.*

W ciągu zeszłego miesiąca zawinęło do Memla 95 okrętów kupieckich, a wypłynęło ich 84. Do Piławy zawinęło 51, a wypłynęło 74 takichże okrętów. Z Rossyi sprowadzono wiele zboża.

Pewny Berlińczyk wynalazł sposób sprowadzenia deszczu, kiedy mu się podoba. Uważał on, że zazwyczay kiedy żołnierze robili ćwiczenia bronią, ale bez strzelania, gromadziły się nad niemi chmury; zkąd wniósł, iż żelazo ma własność ściągania chmur. Kazał przeto na wzgórzu utkwić rząd wysokich drągów i takowe połączyć poprzecznemi łatami, w te zaś nabić mnóstwo dużych śpiczastych gwoździ. Wkrótce uformowały się w bliskości drągów chmury, które z początku niewzruszone bydź się zdawały, nie długo iednak od wiatru zostały rozpędzone. Lecz wkrótce ukazały się nowe chmury, które coraz bardziey się zgęszczaiąc, wydały z siebie drobny deszczyk; ten zamienił się w grubszy, i w kształcie łagodnego formalnego deszczu zaiął przestrzeń całey mili.

Z Bruxelli d. 21 *Października.*

Wczoray otworzył N. Król Jmość posiedzenia Stanów jeneralnych mową, w którey odmalował naypomyślnieyszy stan kraiu. O konkordacie z Stolicą S. wyraził tylko J. K. M. że przygotowane są urządzenia do iego wykonania, czynione ieszcze układy obiecuią pomyślny ich skutek względem osadzenia dyiecezyy, czego dowodem iest zaprowadzenie Biskupa Namurskiego. — Stan naszych Wschodnio-Indyyskich osad, wyraził daley Monarcha, nie pogorszył się, i ieżeli spokoyność na Jawie nie iest ieszcze zupełnie przywrócona, tedy wydane są naystosownieysze rozkazy do dopięcia tego celu. Skoroby zaś zaburzenia, mimo oczekiwania przedłużyły się, wypadnie wesprzyć osady kredytem kraiu macierzyńskiego. — Względem zakładów naukowych i ulepszenia prawodawstwa podane zostaną proiekta. — Zamienienie wyspy S. Eustachiego na port wolny przynosi dla handlu dobroczynne skutki.

Od kilku dni znayduie się tu nasz Poseł przy Dworze Francuzkim, Baron Fagel.

Mówią tu od kilku dni o zniesieniu w całem państwie opłaty od mliwa.

Dnia 1go Listopada Biskup jeneralny odpłynie na fregacie Królewskiey Nahalennia z Flesingi do Batawii.

Jenerał Hiszpański Quiroga poiechał przez Antwerpią do Londynu.

W przyszłym roku wedle wyroku Królewskiego nastąpi w kraiu naszym pierwszy spis ogólney ludności, i ten następować będzie co lat 10.

Z Korfu d. 30 *Września.*

Wyprawa, którą przed nieiakim czasem rząd Grecki przeciw Prevesie urządził, składaiąca się na morzu z około 40 działowych szalup i innych statków, wraz z dwiema parowemi okrętami pod rozkazami Pułkownika Passano, i z około 8000 lądowego woyska pod Jenerałem Church, nie dopięła celu swo-

iego. Lądowa siła, która na dwa korpusy podzielona była, postąpiła z iednym przeciw Wonizzy, a z drugim przeciw szczytowi Prewęsy (rozwalinom Actium). Lecz siła morska znalazła trudność w przebyciu ciasniny dla posiłkowania lądowey, a zatem wyprawa upadła.

Dziś rano odpłynął ztąd Jenerał Adam na Jońskim parowym statku do wysp południowych.

Pomiędzy uwolnionemi przez Ibrahima Baszę Greckiemi jeńcami znayduią się znani Hadschi-Christo i Michael Sissini.

Od brzegów niższey Elby d. 24 Października

Dnia 1go Listopada nastąpi w Kopenhadze zaślubienie Królewney Wilhelminy z Xciem Fryderykiem Duńskim.

Podług doniesień z Danii tego roczni urodzay zboża był w tym kraiu dosyć obfity, ale ziarno iest podleysze od przeszłorocznego. Z dawnych zapasów prawie iuż nic niema, a nowego żyta nie wiele dotąd wywożą na targi.

Panuiąca w Duńskim mieście Kallunborg i iego okolicy morowa choroba, powraca iuż 3ci rok, zawsze w miesiącu Sierpnia, iednak nie rozciąga się daley nad dwię mile.

Sund-Guldborg, między Duńskiemi wyspami Laaland i Falster, który, iak opowiadaią, przez Królową Małgorzatę wielkiemi kamieniami był zamknięty, dla zabezpieczenia obu wysp przeciw napadowi Anzeatyckich okrętów, był tylko dla małych statków dostępny; w ostatnim atoli czasie wyciągnięto z tego przesmyku 200 wielkich kamieni, tak iż teraz będą mogły przezeń większe okręty przechodzić, co iest nader pożytecznem dla obu tych w żyto obfituiących wysp.

Na wysokości Dragoe w Danii widzieć się w tych dniach dały Rossyyskie woienne okręty: ieden liniiowy okręt, iedna fregata i dwa brygi.

Od brzegów Menu d. 24 Października.

Dnia 15go Października obchodzono w Koblentz 60letnią rocznicę służby JW. Kr. Pruskiego taynego Radcy, Ministra stanu i naywyższego Prezesa, Barona Ingersleben.

W Passawie odsłoniono uroczyście dnia 12go Października bronzowy posąg zmarłego Króla Bawarskiego Maxymiliiana Jozefa.

Dnia 10go Października Posłowie Króla Pruskiego i Bawarskiego, rzeczywisty tayny Radca Jordan i Hr. Luxburg, złożyli w Weymarze Wielkiemu Xciu nowe wierzytelne swoie listy. — Prezes Dyrekcyi Weymarskiey i nadzwyczayny pełnomocnik przy akademii w Jena, Doktor Motz, mianowany został Wielkim Marszałkiem owdowiałey Wielkiey Xiężny Sasko-Weymarskiey.

Paziowie N. Króla Jmci Bawarskiego, którzy w podróżowaniu swoim na ostatku przez kilka dni oglądali osobliwości w Kassel, powrócili do Minchen.

Tegoroczny jarmark w Lipsku na S. Michał był licznie zwiedzany. Kupuiący przybywali z Multan, Wołoszczyzny, Siedmiogrodu, i innych krain odległych, i dla tego też znaczne zrobiono interessa. Szczególniey dobry targ był na sukna, mianowicie ordynaryyne i grube, lecz za ceny bardzo niskie, niezadowalaiące przedawców. Skóry były bardzo poszukiwane i trzymały się w cenie. Znaczne zrobiono interessa z płótnem. Wołosi, Grecy, i t. d. kupowali wiele rzeczy zbytkowych, lecz i tych ceny bardzo były niskie. W ogólności, woyna na Wschodzie zda-

wała się mieć wpływ na targi wielu przedmiotów. Bankier ieden z Bukarestu zapisał 80,000 butelek wina Szampańskiego.

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek, to iest dnia 6 b. m., daną będzie po drugi raz nowa Drama w 3 aktach, z Francuzkiego na Polski język przełożona, pod tytułem: *Żoko*, w którey JP. Henryk *Springer*, trudną i zaymuiącą rolę *Żoka* wykona. Artysta ten w celnieyszych Europy miastach, iako to: Warszawie, Petersburgu, Moskwie, Rydze, Rewlu, Wrocławiu, i t. d. z upodobaniem widziany, ma zaszczyt polecić się względom Szanowney Publiczności. Dyrekcyia zaś Teatralna wszelkich dołoży usiłowań, aby sztuka pomieniona z przyzwoitą dokładnością, nowemi Dekoracyiami, maszyneryią, garderobą, wykonaną była.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 319 Ciągnieniu dnia 5go Listopada 1828 roku w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

66. 68. 8. 47. 77.

Przyszłe 320 Ciągnienie dnia 12go Listopada 1828 r. przypada.

Dnia 3 i 4 *Listopada* 1828 *r.*
Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	1. gr.	2. Zł.	2. gr.	3. Zł.	3. gr.	4. Zł.	4. gr.
— Pszenicy	24	—	22	—	20	—	19	—
— Żyta	13	—	12	15	12	—	11	—
— Jęczmienia	10	21	10	—	9	—	8	15
— Grochu	—	—	—	—	—	—	—	—
— Owsa	5	15	5	—	4	24	—	—
— Jagieł	18	—	17	—	16	—	—	—
— Rzepaku	—	—	—	—	—	—	—	—

W Gdańsku d. 27 Października.

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od	Złp.	1440	do	1[illegible]50.
Żyta	—	—	570	—	600.
Jęczmienia	—	—	510	—	540.
Owsa	—	—	318	—	342.
Grochu	—	—	690	—	720.

DONIESIENIA.

Bractwo Miłosierdzia i Banku Pobożnego w Krakowie,

Podaie do wiadomości publiczney, że Licytacyia fantów zastawnych w Banku Pobożnym, a mianowicie kleynotowych od lat dwóch, a sukiennych od roku i Niedziel sześciu, rachuiąc do 31 Lipca r. b. nie wykupionych, zacznie się dnia 17 Listopada r. b. w Kamienicy Brakiev przy ulicy Sienney pod Liczbą 53 i codziennie aż do ukończenia od godziny 9tey zrana do pierwszey z południa odbywać się będzie. Osoby niechcące, aby ich fanty sprzedane były, udać się mogą do Banku Pobożnego dla ich wykupienia przed terminem Licytacyi. — W Krakowie dnia 3 Października 1828 r.

Niżey podpisany ma honor donieść, iż będąc na ostatnim Jarmarku w Lipsku, sprowadził do swego Magazynu w Sukiennicach będącego, znaczną partyą Sukien, Kaźmirów, Double broché, Cuir de lin, Drap de Ceffir na płaszcze Damskie, Wigonie Francuzkie, Kalmuh Angielski i t. d. w różnych kolorach i gatunkach, z których wiele są w fabrykach deartisowane, z pierwszych fabryk Louvier, Vervier i Nideriandzkich, które Towary za mierną i rzetelną cenę (a pris fixe) przedawać ofiarnie. Sieraczki od Złp. 8, Granaty zaś w wełnie farbowane od Złp. 12.

W Krakowie dnia 26 Października 1828 r. Kajetan *Fuchs*.